

Yvirlýsing frá 5 londum um fiskiskap

Frá 19. til 21. november hildu Sovjetsamveldið og Norðanlond ráðstevnu um fiskiskapin. Stevnan varð hildin í Moskva; har luttóku fiskimálaráðharrarnir úr Sovjetsamveldinum, Danmark, Íslandi, Noregi og Svøríki. Sovjetsamveldið hevði fingið stevnuna í lag. Tann týðningarmesti spurningurin, ið varð havdur á lofti á ráðstevnunini, var, hvussu forðast kundir fyri oyðing av teimum mest týðandi fiskasløgum (sild, toski og hýsu) í landnyrðingspartinum av Atlantshavinum. Sum úrslit av orðaskiftinum um spurningar av felags áhuga varð ein yvirlýsing undirskrivað, har m. a. verður sagt:

— Luttakarnir á ráðstevnunini taka undir við Altjóðar Havransóknarráðnum (ICES), at sum fylgja av ólagaligum náttúruviðurskiftum og nógvari fisking er toskurin, hýsan og sildin, sum fiskiskapurin hjá nógvum londum í landnyrðingspartinum av Atlantshavinum hevur bygt á, illa fyri, og vit stúra fyri fiskiskapinum har í framtíðini.

Eftir hvat ráðharrarnir halda krevur stóðan, sum hon er vordin nú, at munagóð tiltøk beinanvegin verða sett í verk fyri at varðveita og nóra um fiskin á hesum leiðum. Eini møgulig ráð eru at gera eina kvotaskipan fyri veiðu av arktiskum toski og hýsu.

Hvat sildini viðvikir, hildu ráðharrarnir, at tiltøk til fyriskipan av fiskiskapinum beinanvegin mugu setast í verk, so at tað slepst undan at sildin minskar. Inntil hesi tiltøk verða sett í verk, mugu onnur tiltøk gerast.

ast í hvorum landi eftir galdandi lógum til verju av sildini.

Ráðharrarnir vóru væl nøgdir við at siggja, sambandið millum vísindafólk og fakkfólk frá fiskivinnuni í teimum umboðaðu londum vant upp á seg. Teir mettu tað vera sera umráðandi at økja og bota um felags og samskipaðar rannsóknir av teimum fiskisløgum, ið eru grundleggjandi fyri veiðina, serliga av botnfiski og sild.

Ráðstevnan tók undir við avgerðini um at halda eina ráðstevnu fyrst í 1970 í Moskva og Haag í einari serligari arbeiðsnevnd undir nevndini til skipan av fiskiskapinum í Norðureysturatlantshavinum

(NEAFC) fyri at kanna niðurstöðurnar frá samskipunum nevnd ICES's og gera munandi praktisk tiltøk fyri at vaksa um atlantisk-skandinávsku sildina og norðhavssildina.

Tá yvirlýsingin var skrivað undir, segði norsk fiskimálaráðharrin Einar Moksnes við APN:

— Eg haldi, at ráðstevnan í Moskva var virðismikil, við tað at vit finga týðandi upplýsingar. Vit skilja at stóðan í landnyrðingspartinum av Atlantshavinum, har fiskurin minskar, er álvarslig. Hetta nemur eisini við Norðnoreg, har høvuds-fiskileiðir okkara liggja. Tað hevur nógv at siga at bæði fyri Noreg og onnur lond, at tiltøk til at nóra um fiskin á hesum leiðum verða framd alt í einum.

(APN)

Barnahjálpargrunnurin latið 76.000 kr. í ár

Í ár hevur Barnahjálpargrunnurin býtt út 76.000 kr., deilt yvir 147 studningar. Studningsstøddin er 400, 600 ella 800 kr.

Barnahjálpargrunnurin fór undir virki sitt í 1942. Fyrstu 10 árin vóru í meðal uppá árið latin 8.400 kr., næstu 10 árin 16.900 kr., og seinastu 6 árin 50.000 kr. í meðal um árið.

Stovnsfæ grunnins er í lutuni 860.000 kr., og vóna teir, sum standa fyri grunninum at koma upp móti eini miljón til komandi ár.

Kappingin

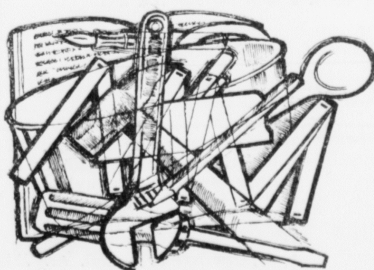
Vinnararnir frá skemtikappingini í SOSIALIN 10. desember — eru Olgar Hansen, sum er við BLIKI og Palli Jacobsen úr Vági.

Olgar Hansen vann fyrri mynd nr. 1, 4 og 5 og fær sostatt sendandi SOSIALIN sendandi í 1970. »Aldurnar spæla á sandi eftir Jens Paula Høinesen, og »Kvira í reyðum og bláum« eftir Hans J. Glerfoss.

Palli Jacobsen vann fyrri myndirnar 2 og 3 og fær í vinningi »Kommunistiska Manifestið« í føroyskari týðing og »Fjallaskuggin« eftir Heðin Brú.

Vit hava tíverri ikki blaðrúmd at prenta skemtimyndirnar uppaftur í hesum blaði við teim mongu uppskotunum, men kunnu venda aftur til tað seinri.

Lærugrunnur Føroya

Seinasti dagur at gjalda pening inn á posthúsinum fyri at verða við í lutakastinum er tann 31. des.

Gleðilig jól
ynskir

SOSIALURIN

Vártings- og lögtingsbókin komin

Út er komin Vártings- og lögtingsbókin 1667—1690. Tað er Einar Joensen sum hevur skrivað og givið út, við loyvi frá Føroya Landsstyri.

Um vártings- og lögtingsbókina sigur Einar Joensen sjálvur: Henda bók hevur mest frágreiðingar frá vártinginum, og her kemur mangt fram, sum enn livir sum søgn.

Um pantsseting av jørd eru nógvir sakir. — Serliga eru tað prestarnir og hinir embætismenninir, sum eiga reiðan pening, ið eru forir fyri at veita lán móti panti í jørd. — Fleiri prestar bliva stórir óðalsmenn á henda hátt, tí hóast skyldmenn áttu rett til at loysa út pantssetta jørd, so vóru kortini so mong fátæk, at tey máttu lata jørdina fara til evig odel og eiendom til panthavaran. — Soleiðis kundi harra Klemint á Sandi (Clemen Laugesen Folle-rup) eiga einar 40 merkur í ogn, tá hann doyði í 1688. —

Einastu ferð vit hoyra um, at føroyskir soldatar av Skansanum (við fútanum Soffren Pedersen sum forara) hava verið í bardaga við fremmandar og vunnid, er á vári 1667, tá teir tóku eitt skip aftur frá írskum sjórenarum. —

Av teimum mongu og stóru skipum, sum komu henda veg á heimleið frá fremmandum londum, fór hálendski eysturindiafararin »Walcheren« á land norðanfyrir Kvivik á vtri 1667—68. — Av tí mikla ríki domi, ið har var umborð, bjargaðu føroyingar nógv. Teir finga

triðing í bjarging afturfyrir. —

Tá norska lóg hjá Christian V kom í gildi í Føroyum 1689—90, var hon ikki so væl móttikin av øllum. — Bondurnir, sum fyrr høvdu hildið fátækragiggjundini inni hjá ser sjálvum, men nú skuldi lata tey til fútan at byta út, dæmði hetta litid, og summir, sum t. d. sýslumaðurin í Vágum, royndi at lástast sum onki, men hann misti embætti fyri sitt lógbrot. —

Vit leggja til merkis, at onki várting er skrivað upp frá 1674 til 1678, uttan at nakað er nevnt um orsökina. —

Rættiskrivingin er tann sama sum í teimum fremru tingbókunum, og styttingarnar eisini sum har. —

Navnalistan eigur J. David-sen, yvirleirari takk fyri. — Fyri stuðul peningaliga takki eg lögtinginum og Dansk-Færøsk Kulturfond, sigur Einar Joensen um vártings- og lögtingsbókina.

Áður eru komnar út Tingbókin 1615-54, Lögtings- og vártingsbókin 1655-66 og Lögtingsbókin 1667-77.

Vártings- og lögtingsbókin 1667—1690 er prentað hjá Einar Prent og kostar 48 kr. heft og 56 kr. innb.

Jólagleði

Jólanátt í einum fjósi, uppravn kærleiksljósið, lat tað lýsa tær á vegi, kenna somnu jólagleði

Joen Jacob í Gerði, Soldafjörð.

Føroya Maskinistfelag

hevur ársaðalfund leygardagin 3. jan. 1970 kl. 16 í Tórshavn á Hotel Hafnia.

Dagsskrá:

1. Frágreiðing frá farna ári.
2. Framlaga av roknskapi.
3. Val av nevnd og tiltaksmonnum.
4. Val av grannskoðara og tiltaksmanni.
5. Ymist.

NEVNDIN

Gleðilig jól og gott nýggjár
ynskir

FØROYA BJÓR